

CICLUL DE INFLUENȚE DINTRE SPAȚIUL CONȚINĂTOR ȘI SPAȚIUL CONȚINUT

Esență a procesului de regenerare/

THE CYCLE OF INFLUENCES BETWEEN THE CONTAINER SPACE AND THE CONTENT SPACE

The Essence of the Regeneration Process

Delia SĂPUNARU, stud. urb./urb. stud.

sapunarudelia1@yahoo.com

Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”, București, RO/
„Ion Mincu” University of Architecture and Urbanism, Bucharest, RO

Rezumat

Contextul spațiului construit, deținător de influențe asupra viitorului spațiu, reprezintă, de fapt, punctul de plecare al acestuia, ce impune un echilibru între noul obiect și locul său de amplasare. Acest echilibru, constituit prin compromis, apare prin armonizarea clădirii la context sau, printr-o influență inversă, prin armonizarea contextului la noua realitate impusă de obiect.

Armonizarea spațiului construit cu contextul și, în special, modalitatea inversă prin care spațiul se modifică prin introducerea unui nou element, au fost îndelung timp ignorate, începând cu perioada modernă, fără a fi luat în considerare procesul continuu de transformare prin care trece spațiul.

Abstract

The context of the built space, owner of influences towards the future space, represents, actually, its starting point, fact which imposes a balance between the new object and its place of location. This balance, constituted by compromise, appears by harmonizing the building to the context or, by a reverse influence, by harmonizing the context to the new reality imposed by the object.

Harmonizing the built space with the context and, especially, the reverse modality by which the space modifies through introducing of a new element in it, were for a long time ignored, beginning with the modern period, without taking into account the continuous process of transformation through which the space passes.

Articolul de față își propune să explice procesul prin care contextul existent impune o serie de caracteristici noilor dezvoltări urbane sau obiecte de arhitectură și, mai apoi, să contureze maniera în care procesul de condiționare devine unul invers, de la obiect către context, conducând astfel către un ciclu de influențe, într-o manieră dinamică. Pentru aceasta a fost realizată o analiză a modului de înțelegere a contextului în diferite perioade istorice și de către diferiți specialiști, dar și a modului în care acesta interacționează, sau nu, cu un spațiu nou conținut, fiind oferite exemple de asemenea influențe și interacțiuni. Astfel, relația între cele două este, după cum vom vedea, una ce impune o continuă schimbare, iar acestea trebuie înțelese în mod sistemic drept un tot unitar.

Cuvinte cheie/ Keywords

context, conținut, conținător, influență inversă, regenerare/
context, content, container, reverse influence, regeneration

Relație ciclică

Modul în care o construcție se configurează în propriul său context definește, după cum vom observa, percepția asupra obiectului și atmosfera întregii compoziții și, astfel, chiar asupra contextului însuși. Așadar, contextul reprezintă un element definitoriu în existența viitorului spațiu. După cum a fost enunțat, articolul urmărește să contureze această relație ciclică, având ca obiective înțelegerea condiționărilor contextului asupra obiectului, cele ale obiectului asupra contextului și sublinierea

The present article aims to explain the process by which the existing context imposes a series of characteristics to the new urban developments or architecture objects and, afterwards, to outline the manner through which the process of conditioning becomes a reverse one, from the object to the context, leading thus to a cycle of influences, in a dynamic manner. For that, an analysis of the modality of understanding of the context in different historical periods and by different specialists was realised, as well as an analysis of the modality in which it interacts, or not, with a new built space, being offered examples of such influences and interactions. Thus, the relationship between those two is, as we will see, one which imposes a continuous change, and those two should be understood in a systemic manner, like a unitary whole.

Cyclical relationship

The modality in which a building is configuring in its own context defines, as we well observe, the perception of the object and the atmosphere of the whole composition and, thus, even of the context itself. Therefore, the context represents a defining element in the existence of the future space. As it was stated, the article aims to contour this cyclical relationship, having as objectives the understanding of context's conditionings towards the object, those of the object towards the context and the

necesității de dialog între cele două, inclusiv în contextul dezvoltărilor urbane contemporane.

Domeniul ce se ocupă cu definirea spațiului este cel al arhitecturii. Astfel, vom observa, în primul rând, cât de prezentă este importanța contextului în modul în care este înțeleasă arhitectura, prin definiții, fie din DEX (Academia Română, 2009), fie dintr-un Dicționar Enciclopedic (Popa et al, 1993 - 2009), ori ale unor arhitecți celebri, precum Vitruviu (1964, 45, 56-57) sau Le Corbusier (1989 [1923], 224). Prin alăturarea dintre cei doi este expusă schimbarea înțelegerii contextului, de la element dinamic, la element static, din antichitate până în perioadă modernă, prin însăși definiția arhitecturii.

Următoarea analiză este cea istorică, realizată din perspectiva modului de aplicare a principiului necesității de relaționare între context și spațiul nou. Dacă în antichitate principiul era unul esențial și luat în considerare de la sine înțeles în configurarea noilor spații, amenajările moderne, ghidate de reguli ale matematicii și din necesitatea de a construi rapid, au ignorat relațiile subtile între cele două. Pentru înțelegerea acestui parcurs vor fi analizate scrierile din *The Art of Building Cities* (Sitte, 1945 [1889]), cu considerații asupra modului de construire antic, dar și contemporan lui, precum și cele ale lui Le Corbusier (1989 [1923]), pentru înțelegerea acestei relaționări în perioada modernistă.

Pentru a observa modalitățile în care putem descifra condiționările contextului pentru spațiul nou creat,

underlining of the necessity of dialog between those two, inclusively in the context of contemporary urban developments.

The field which deals with defining space is that of architecture. Thus, we will observe, in the first place, how present is the importance of the context in the way in which is architecture understood, by definitions, from DEX (Academia Română, 2009), or from an Encyclopedic Dictionary (Popa et al, 1993 - 2009), or some belonging of some famous architects, like Vitruvius (1964, 45, 56-57) or Le Corbusier (1989 [1923], 224). By putting those two together it is displayed the change in the understanding of the context, from a dynamic element, to a static one, from antiquity to the modern period, by the definition of the architecture itself.

The next analysis is the historical one, realised from the perspective of the modality of application of the principle that regards the necessity of interaction between context and the new space. If in antiquity the principle was an essential one and it was automatically taken into account in the configuration of new spaces, the modern arrangements, guided by mathematical rules, and from the necessity of faster building, have ignored the subtle relationships between those two. For understanding these route there will be analysed the writings from *The Art of Building Cities* (Sitte, 1945 [1889]), with considerations of the ancient way of building, but also of those contemporary with his time, as well as those of Le Corbusier (1989 [1923]), for the understanding of this relationship in the modernist period.

To observe the modalities in which we can decipher the conditionings of the context for the new created

dar și cele din relația inversă, vom utiliza informațiile expuse tot de Camillo Sitte (1945 [1889]), dar și de Jan Gehl în *Cum se studiază viața urbană* (2015 [2013]).

Dacă modul în care noul spațiu trebuie să se conformeze contextului poate părea o consecință logică, deși nu întotdeauna aplicată, relația inversă este una ce poate părea neclară. Pentru a explica necesitatea prin care contextul însuși se modelează după conceperea unui spațiu nou în conținutul său în mod dinamic, ne vom folosi în continuare de scrierile lui Sitte, precum și de cele ale lui Françoise Choay în *Pentru o antropologie a spațiului* (1991/2011), precum și din *Sub semnul paradoxurilor* (Sandu, 2007a). Acestea le vom așeza alături de explicarea unor noțiuni de regenerare urbană pornind de la o nouă amenajare, prin intermediul unor pasaje din *Sâmburele ce face să crească* (Sandu, 2007b). Abordarea dinamică va fi contrabalansată de situația opusă, descrisă de Le Corbusier în *Spre o arhitectură* (1989 [1923]), în care spațiul este considerat inert, ce nu suferă modificări după o intervenție.

Referințele au fost alese fie pentru că reprezintă lucrări emblematice pentru înțelegerea dezvoltării din urbane din perioadă lor, fie pentru că dezbat subiectul abordat de articol, acesta dorind să dezvolte concluziile deja existente. În articolul de față prin context se înțelege contextul fizic, fie el natural sau construit, dar și cel funcțional, fără să fie însă făcută o referire la contextul social sau economic. Acolo unde este cazul a se discuta despre cele două, ele vor fi denumite explicit (context social/ context economic). De asemenea, articolul

space, but also those from the reverse relationship, we will use the information exposed of, likewise, by Camillo Sitte (1945 [1889]),, but also that belonging to Jan Gehl in *Cum se studiază viața urbană* (2015 [2013]).

If the modality in which the new space should comply itself to the context may seem a logical consequence, even though not always applied, the reverse relationship is one which may seem unclear. To explain the necessity by which the context itself is modelling after the conception of a new space in its content in a dynamic way, we will use in continuation, Sitte's writings, as well as those of Françoise Choay in *Pentru o antropologie a spațiului* (1991/2011) and also from *Sub semnul paradoxurilor* (Sandu, 2007a). We will put those, close aboard with the explanation of some concepts of urban regeneration starting from a new spatial arrangement, through some passages of *Sâmburele ce face să crească* (Sandu, 2007b). The dynamic approach will be counterbalanced by the opposed situation, described by Le Corbusier, in *Spre o arhitectură* (1989 [1923]), in which the space is considered as being inert, one that doesn't suffer modifications after an intervention.

The references were chosen because they represent emblematic works for the understanding of the urban development from their times, or because they debate the subject addressed by the article, where it wants to develop the already existing conclusions. In the present article by context we understand the physical context, natural or built, but also the functional one, however without being made a reference to the social or economic context. Where is the case to discuss about those two, they will be explicitly named (social context/ economic

nu își propune să identifice, de altfel, toate modalitățile practice prin care spațiile construite trebuie conformate, ori prin care contextul trebuie să se transforme, ci să sublinieze necesitatea acestei relaționări dintre context și spațiu nou, într-un mod dinamic, fiecare situație impunând, după cum și vrem să arătăm, că transformările se produc în moduri distincte în funcție de contextul geografic, social, economic, etc., oferind câteva exemple de condiționări posibile pentru mai buna înțelegere a fenomenului.

Definiții

În DEX-ul din anul 2009, arhitectura se definește ca fiind „știința și arta de a proiecta și construi clădiri” (Academia Română 2009), fără a exista vreo trimitere la influențele de context ce trebuie luate în considerare. Într-o altă definiție a Dicționarului enciclopedic 1993 - 2009, arhitectura este „știința și arta de organizare și construire a spațiilor necesare vieții și activității umane, în care evoluția depinde de destinația clădirii și de climatul spiritual în care apare” (Popa et al 1993 - 2009). Așadar, această definiție ia în considerare contextul social, spiritual și funcțional, dar nu și cel fizic, fie el natural, fie construit. Definiția dată de Le Corbusier, „arhitectura este jocul savant, corect și magnific al volumelor grupate sub lumină” (1989 [1923], 224) nu face vreo referire, nici ea, la legăturile ce trebuie să apară între noile volume și cele existente și nici chiar la relația funcțională cu contextul.

În concepția antică însă, această relație era una clar înțeleasă. Vitruviu în „De arhitectura” (1964), pe

context). Withal, the article doesn't aim to identify, by the way, all the practical modalities by which the context should transform itself, but to underline the necessity of this interaction in a dynamic way, between context and new space, every situation imposing, as we exactly want to show, that the transformations are producing in distinct ways according to the geographical, social, economic context, etc., offering some examples of possible conditionings for the better understanding of the phenomenon.

Definitions

In the DEX from 2009, architecture is defined as being „the science and the art of projecting and constructing buildings” (Academia Română, 2009), without any reference to the influences related to context which should be taken into account. In another definition of the Encyclopedic Dictionary 1993 - 2009, architecture is „the science and art of organization and construction of spaces necessary for human life and activities, in which evolution depends of the destination of the building and the spiritual climate in which it appears” (Popa et al 1993 - 2009). Thus, this definition takes into account the social, spiritual and functional context, but not the physical one, natural or built. The definition given by Le Corbusier, „architecture is the learned game, correct and magnificent, of forms assembled in the light” (1989 [1923], 224), neither does any reference to the bonds which should appear between the new volumes and the existing ones and neither to the functional relationship with the context.

In the antique conception however, this relationship was a clear understood one. Vitruvius in „De

lângă stabilitate, utilitate și estetică, vorbește despre această relație în capitolul V, „Despre particularitățile locurilor și ale materialelor”: „Căci e limpede că altfel trebuie clădite casele de la oraș, altfel cele în care curg bucatele de la moși” (p. 45); precum și în capitolul al XII-lea, „Despre alegerea locurilor pentru uzul comun al populației”: „trebuie explicată alegerea locurilor potrivite pentru așezarea și folosința comună a populației” (p. 56), aducând o serie de reguli, precum: „Dacă orașul e lângă mare, terenul potrivit pentru for va trebui ales lângă port.” (p. 56). Se înțelege așadar că, pentru antici, relaționarea unei noi construcții cu contextul, atât construit, cât și natural, precum și funcțional, era o regulă „limpede” (Vitruviu 1964, 45) a fi necesară, intrinsecă domeniului arhitecturii, spre deosebire de concepția actuală.

Lapsusul prezentului

După cum am arătat, anticii aveau, în mod natural, în vedere ca noile lor spații să fie în concordanță cu orașul, moșia sau marea. Edificiile acestora urmăreau să se potrivească într-un cadru existent, și nu să-l ignore complet, ori chiar să-l demoleze pentru a se poziționa pe ele însele. Spațiile construite antice valorificau înălțimile naturale, precum în cazul acropolei din Atena. În cazul armonizării cu mediul construit, spațiile preluau premisele contextului, fiind gândite ca un tot unitar. Această abordare este descrisă de Sitte (1945 [1889], 8-52) în cazul bisericilor medievale, a căror poziționare într-o piață nu se realiza fără legătură cu fronturile înconjurătoare, chiar neregulate fiind, ci încercând să se contureze o serie de piațete închise,

arhitectura” (1964), in addition to stability, utility and aesthetics, talks about this relationship in the chapter V, „About the particularities of places and of materials”: „Because it is clear that in another way should be houses be built in the city, in another way should be the ones in which flow the grains at the domains” (p. 45); as well as in the chapter XII, „About choosing the places for the common use of the population”: „it should be explicated the choosing of suitable places for the common placement and use of the population”, giving a series of rules, like: „If the city is near the sea, the suitable terrain for the forum should be chosen besides the port” (p. 56). It is thus understandable that, for the ancients, the relating of a new construction with the context, built and natural, as well as functional, was a rule which is necessary in a „clear” (Vitruvius 1964, 45) way, intrinsic to the field of architecture, in contrast to the current conception.

The lapse of the present

As we have shown, the ancients had in sight in a natural manner that their new spaces should be in accordance with the city, the domain or the sea. Their edifices aimed to match in the existing frame, and not to completely ignore it, or even to demolish it to position themselves. The ancient built spaces used natural heights, as in the case of acropolis from Athens. In the case of harmonizing with the built space, the new spaces retrieve the premises of the context, those two being conceived as a unitary whole. This approach was described by Sitte (1945 [1889], 8-52) in the case of medieval churches, whose positioning in a plaza was not realized without a bound with the surrounding fronts, even if they were irregular, but trying to contour a series

din care noul obiect de arhitectură să fie perceput așa încât monumentalitatea acestuia să fie potențată.

Spațiile din perioada modernă, după cum însuși Sitte (1945 [1889]) le descrie pe cele contemporane lui, ignoră contextul și impun simetria și geometria exactă spațiului, fără să țină cont de cum noile amenajări complet simetrice se potrivesc sau nu amplasamentelor acestora dezvoltate organic. Astfel, distrugerea a tot ce era anterior noii intervenții este preferată unei armonizări cu trecutul. Sitte aduce drept exemplu Piața Bisericii Votive din Viena (1945 [1889], 96), concepută simetric, dar fără o relație cu fronturile înconjurătoare și care nu pune în evidență biserica.

De altfel, descoperirile tehnologice moderne în domeniul construcțiilor – ale betonului și oțelului – au dus la posibilitatea realizării unor clădiri de dimensiuni mult mai mari față de cele antice și medievale, ieșite din scara umană. Fascinația acestor posibilități, alături de necesitatea crescută de locuințe și dotări noi de după revoluția industrială și creșterea demografică, și mai ales după cele două războaie mondiale, a făcut ca grija față de armonizarea cu contextul existent și modul de percepție umană să fie de multe ori neglijată. Revoluția în domeniul constructiv prilejuită de metodele ingineresti a făcut să pară că metodele matematice de concepere a spațiului sunt singurele ce pot fi valide, acestea fiind de altfel și unele care făceau procesul de proiectare mai rapid, alături de standardizare. În curentul modernist, creația inginerescă, matematica și simetria absolută au dictat construcția de orașe, chiar în viziunea

of closed plazas, in which the new architectural object would be perceived so that its monumentality is potentate.

Spaces from the modern period, as Sitte himself is describing the ones contemporary to him (1945 [1889]), ignore the context and impose the symmetry, the exact geometry of the space, without taking into account of how the new completely symmetric arrangements are matching or not to their organic developed emplacements. Thus, the destruction of everything which was anterior to the new intervention is preferred against harmonizing with the past. Sitte brings for example the Plaza of the Votive Church from Vienna (1945 [1889], 96), symmetrically designed, but without a relationship with the surrounding fronts and which doesn't put the church in evidence.

Besides, the modern technological discoveries in the field of construction – of concrete and of steel – gave the possibility to realize far bigger constructions than those of the ancient and medieval times, out of human scale. The fascination of these possibilities, alongside with the increased necessity of new houses and endowments after the industrial revolution and the demographic growth, and especially after the two world wars, led to the situation in which the care for harmonizing with the existing context and with the modality of human perception is often neglected. The revolution in the constructive field occasioned by the engineering methods made things seem like the mathematical methods of conceiving space were the only ones that can be valid, those being besides some that made the process of projection faster, alongside with the standardization. In the modernist current, the engineering creation, mathematics and absolute

arhitecților precum Le Corbusier: „Pentru că axele, cercurile, unghiurile drepte sunt adevăruri ale geometriei și sunt efecte pe care ochiul nostru le recunoaște” (1989 [1923], 229), „Geometria este limbajul omului” (p. 229). Geometria însă nu era prezentă, după cum Sitte observa (1945 [1889], 59), în mod perfect, în orașele medievale cu compoziții desăvârșite, ci o serie de efecte de perspectivă erau cele percepute de ochiul uman. Geometrizarea și producerea în serie, arhitectura necontextualizată a dus la o nediferențiere a locurilor, cu o atmosferă anostă și la o serie de spații greu de înșușit, atât privitor la obiectele noi, cât și la contextul în care se aflau, discordant cu spațiul creat. Acest model s-a perpetuat, ducând la apariția unor „colțuri independente, înfipte în oraș și care-l fac să explodeze” (Françoise Choay 1991/2011, 34), precum sunt exemplele lui Françoise Choay, „Opera de la Bastille, Ministerul Finanțelor (Franța), Marea Bibliotecă... Tot atâtea manifeste, absorbite în ele-însele, în disprețul oricărui țesut ambiant.” (1991/2011, 34-35). Astfel, Sitte consideră că viața antică a încurajat mai mult dezvoltarea artistică decât existența modernă regulată.

Extragerea din context a premiselor viitorului spațiu

Condiționările unui viitor spațiu, în afara celor de ordin social, economic sau religios, sunt cele date de contextul fizic, compoziționale, atât privitor la construcții după cum descrie Sitte, cât și la mediul natural, spre exemplu, în modul în care Vitruviu condiționează amplasarea unui for într-un oraș cu

symmetry have dictated city building, even in the vision of the architects like Le Corbusier: „Because the axes, the circles, the right angles are truths of geometry and they are effects that our eye recognises” (1989 [1923], 229), „Geometry is human`s language” (p. 229). Geometry however wasn`t present, as Sitte was observing (1945 [1889], 59), in a perfect way, in the medieval cities with stark compositions, but a series of effects of perspective were those perceived by the human eye. The geometrization and the production in series, the uncontextualized architecture brought an undifferentiation of the places, with a dull atmosphere and a series of spaces hard to assimilate, regarding new objects, but also the context in which they were found, discordant with the created space. This model has perpetuated, leading to the occurrence of „some independent corners, stuck in the city and which make it explode” (Françoise Choay 1991/2011, 34), like the examples of Françoise Choay, „the Opera from Bastille, Finances Minister in France, the Great Library... so many manifests, absorbed in themselves, in the contempt of any surrounding texture” (1991/2011, 34-35). Thus, Sitte considers that the antic life has encouraged more the artistic development than the regulated modern existence.

The extraction of the premises of the future space from context

The conditionings of a future space, excepting those of social, economic or religious order, are those given by the physical context, compositional ones, regarding buildings as Sitte describes, and also the natural environment, for example in the modality in which Vitruvius is conditioning the location of a

deschidere la mare lângă port. Pe lângă acestea, condiționările realităților spațiale existente pot fi și de ordin funcțional, spre exemplu prin evitarea dispunerii unor zone industriale în preajma celor de locuințe, sau prin necesitatea amplasării unei școli într-o zonă nedeservită.

Pentru extragerea acestor condiționări din context, există mai multe metode ale unor diferiți specialiști, pe care le vom descrie în rândurile ce urmează.

Metodele lui Camilo Sitte

Principala metodă pe care Sitte o utilizează în desprinderea unor relaționări necesare ale contextului, din punct de vedere compozițional, cu un nou spațiu este compararea cu vechile alcătuirii asemănătoare. Modul de conformare a vechilor piețe medievale în relație cu bisericile care le domină, prin cercetarea și înțelegerea relațiilor ce le confereau unitate, oferă premise pentru înțelegerea modalității în care noi obiective se pot amplasa în diverse spații într-o manieră coerentă. Metoda poate fi în continuare utilizată și astăzi, studiul compozițiilor desăvârșite ale trecutului putând oferi inspirație pentru noi amenajări.

O altă metodă enunțată de acesta, pentru premisele compoziționale, este „căutarea celor mai potrivite și mai abile locații și grupări de clădiri publice, parcuri și așa mai departe” (1945 [1889], 86). Așadar, amplasarea noilor spații nu este una necontextuală, ci una care ține cont de condițiile fizice existente și în cazul determinărilor compoziționale ale mediului natural: „drumurile existente, (...) vânturile principale, nivelul apelor, și alți factori de importanță locală particulară” (1945 [1889], 86). Astfel, „terenurile accidentate, cursurile de apă și

forum in a city with opening to the sea besides a port. In addition to those, the conditionings of the existing spatial realities can be of functional order too, for example by the avoidance of disposing industrial zones near some dwellings, or by the necessity of disposing a school in an unserved zone.

To extract those conditionings from the context, there exist more methods of some specialists, which we will describe in the next rows.

The methods of Camillo Sitte

The principle method which Sitte uses in extracting some necessary relationships of the context with a new space, by a compositional point of view, is the comparison with the old similar arrangements. The modality of conformation of the old medieval plazas in relationship with the churches that dominate them, by investigating and understanding the relations which confer them unity, offers the premises for understanding the way in which new objects can be placed in diverse spaces in a coherent manner. This method can be utilised in continuation even today, the study of the stark compositions of the past being a possible source of inspiration for new arrangements.

Another method stated by him, for the compositional premises, is the „strive for the most suitable and artful location and grouping of necessary public buildings, parks, and so on” (1945 [1889], 86). Therefore, the location of new spaces is not an uncontextualised one, but one which takes into account the physical existing conditions, also in the case of the compositional determinations of the natural environment: „existing roads, (...) prevailing winds, water levels, and other factors of particular local importance” (1945 [1889], 87). Thus, „rugged

drumurile existente” (1945 [1889], 87) nu ar trebui să fie distruse pentru o amplasare necontextualizată a noii amenajări, ci văzute drept elemente de potențial în compunerea unui spațiu cu caracter bine definit.

Referitor la condiționările de ordin funcțional, corelate cu cele compoziționale, Sitte admite utilizarea mijloacelor matematice, prin realizarea unor calcule pentru determinarea formei, dimensiunilor și numărului de clădiri publice dintr-o zonă, prin mijloace statistice, pentru obiective precum „biserici, școli, clădiri publice, magazine, grădini publice sau (...) un teatru” (1945 [1889], 86). De altfel, în prezent pentru toate aceste tipuri de dotări există reglementări în legislație și practici specifice de amplasare, pentru deservirea locuitorilor dintr-o zonă.

Metodele lui Jan Gehl

Principala metodă utilizată de Gehl și descrisă în cartea sa, *Cum se studiază viața urbană* (2015 [2013]) este observarea directă. Și Gehl utilizează numărătorile, însă acestea sunt făcute la fața locului, iar apoi datele statistice sunt comparate. De asemenea, Gehl descrie și utilizarea cartografiilor, trasărilor, urmărilor, fotografiile, depistarea de urme, plimbările test sau păstrarea unui jurnal (p. 24). Gehl explică modalitatea prin care, folosind aceste mijloace pentru analiza unui spațiu, ni se dezvăluie căile ce ar trebui urmate în amenajarea respectivului spațiu. Spre exemplu, spune el, „studiul mișcării și al opririi scoate la iveală barierele existente și arată pe unde pot fi proiectate trasee pietonale și locuri de stat” (p. 15), precum „poteciile bătute” (p. 15) prin care proiectanții pot înțelege pe

terrain, water courses, and existing roads” (1945 [1889], 87) should not be destroyed for an uncontextualised placement of the new arrangement, but seen as elements with potential in the composition of a space with well-defined character.

As referring to the conditions of functional order, correlated with the compositional ones, Sitte admits the using of mathematical methods, by the realizing of some calculations for the determining of the form, dimension and number of public buildings from a zone, by statistical means, for objectives like „churches, schools, public buildings, market buildings, public gardens or (...) a theatre” (1945 [1889], 86). Besides, in present there exist regulations in legislation and specific practices of placement for all those types of endowments, for the service of the inhabitants from a zone.

The methods of Jan Gehl

The principle method utilized by Gehl and described in his book *How to study public life* (2015 [2013]) is the direct observation. Gehl also utilizes the counts, but these are made on the spot, and then the statistical data is compared. Besides, Gehl describes also the use of mappings, markings, followings, photographs, mark screening, test walks or keeping a journal (p. 24). Gehl explains the modality in which, using those means to analyse a space, the paths which should be followed in the arrangement of that space are revealing to us. For example, he says, „the study of movement and stoppage brings out the existing barriers and shows where carriageways and resting spots can be projected” (p. 15), as it is the case with the „beaten paths” (p. 15) through which the planners can understand where people prefer

unde preferă oamenii artere pietonale. Un asemenea caz poate fi analizat prin cartografieri, trasări, urmăriri, fotografie sau numărarea persoanelor ce utilizează o astfel de cărare sau care se adună în locuri diverse de-a lungul ei.

Cu siguranță, după cum și Gehl susține, acestea nu sunt singurele modalități prin care un spațiu existent poate fi analizat pentru extragerea unor premise ale unei noi amenajări. Articolul dorește în schimb să treacă în revistă doar câteva modalități principale, în scopul de a arăta de ce este necesară luarea în considerare a contextului în proiectare și modalitatea prin care aceasta se realizează.

Influență și modelare inverse

Chiar dacă spațiul construit poate fi realizat, în mod eronat după cum am arătat, fără a ține cont de influența mediului extern, devenind discordant cu contextul său, noul spațiu va avea întotdeauna o influență asupra mediului său conținător, negativă sau pozitivă. Acest lucru este cauzat de faptul că el își va pune amprenta asupra modului în care spațiul este perceput în totalitatea sa, incluzând contextul. Există așadar o influență inversă obligatorie a noii amenajări.

Atunci când noul obiect este armonizat cu mediul său, influența prin percepție este una automat benefică și asupra contextului. În cele mai multe cazuri, de altfel, ansamblul trebuie gândit ca un tot care să cuprindă spațiul conținător încă de la început.

Ce se întâmplă, însă, atunci când măsurătorile noastre statistice, observațiile și alte metode de analiză asupra zonei conduc la concluzia ca amplasarea unui obiectiv, poate din considerente

the pedestrian arteries. Such a case can be analysed by mappings, markings, followings, photography or counting the persons which use such a path or which gather in different places on their way.

For sure, as Gehl also claims, these are not the only modalities in which an existing space can be analysed to extract some premises of a new arrangement. The article aims instead to review only some principle modalities, with the scope of showing why is necessary to take the context into account in design and which is the modality through which this fact is realized.

Inverse influence and modelling

Even if the built space can be realized, in a wrong way as we showed, without taking into account the influence of the external environment, becoming discordant with its context, the new space will always have a positive or negative influence on its container environment. This is caused by the fact that it will put its mark on the way the space is perceived in its totality, including the context. It exists therefore an obligatory reverse influence of the new arrangement.

When the new object is harmonized with its environment, the influence by perception is automatically a beneficial one for the context too. Besides, in most of the cases, the arrangement must be thought as a whole which includes the context from the beginning.

What happens, however, when our statistical measurements, observations and other methods of analysis on the zone lead to the conclusion that the placement of an object, maybe from functional

funcționale, trebuie realizată într-o zonă unde nu putem găsi un amplasament perfect? Vom renunța la realizarea unei școli acolo unde este nevoie de ea, într-o zonă nedeservită atât ca rază, cât și numeric? Dacă elementele de ordin estetic nu sunt prielnice pentru amplasarea unei clădiri de un anumit tip, ce este necesară funcțional, vom renunța? Sau dacă un obiect de arhitectură este valoros în sine, dar nepotrivit în contextul în care a fost deja construit, trebuie automat demolat? Răspunsul este că nu. Și nici nu ar trebui să demolăm întreg contextul pentru amplasare. Aici intervine modelarea inversă.

Modelarea inversă, a contextului după obiect, despre care vom vorbi mai departe, nu înseamnă, de altfel, o dispariție a împrejurimilor sau o scufundare a noului obiect în spații verzi pentru protecția lui artificială, ci o acumulare de transformări către definirea unui specific al locului. În această modalitate, piețele antice și medievale ajungeau unele clar definite. Ea presupune că după implantarea unui spațiu conținut într-un conținător nepotrivit trebuie să apară modificări prin intervenții directe asupra conținătorului. Astfel, contextul însuși trece printr-un proces de reînnoire spațială. Un asemenea proces propune, de altfel, și Sitte, în cazul Pieței Bisericii Votive din Viena (1945 [1889], 96). Astfel, acesta propune construirea pentru închiderea formei pieței din fața bisericii și pentru organizarea altor două piațete pe lateralele clădirii, care să împartă spațiul vast al contextului existent în spații mai mici, ușor de cuprins și care să se potrivească caracteristicilor bisericii. Așadar, în acest caz, contextul este modelat de obiectul amplasat în conținutul său. Prin aceasta biserica este armonizată cu clădirile din împrejurul ei care, în situația existentă descrisă de Sitte, par „să cânte fiecare o melodie diferită” (1945 [1889], 98). Acesta este, bineînțeles,

reasons, must be realized in a zone where we can't find a perfect placement? We will renounce to realize a school where it is needed, in an unserved zone by a numerical point of view, and also by radius? If the elements of aesthetical order are not favourable for the placement of a building of one type, which is functionally needed, we will renounce? The response is no. And we should not demolish the whole context for the placement either. Here comes the reverse modelling.

Reverse modelling, of the context after the object, about which we will talk further, doesn't mean, besides, a disappearance of the surroundings or a drowning of the new object in green spaces for its artificial protection, but an accumulation of transformations to define a specific of the place. In this modality, the ancient and medieval plazas were becoming some clearly defined ones. It supposes that after the implementation of a content space in an unsuitable container, there should appear modifications by direct interventions on the container space. Thus, the context itself passes through a process of spatial renewal. Besides, such a process is proposed also by Sitte, in the case of Plaza of the Votive Church from Vienna (1945 [1889], 96). Thus, he proposes the construction for closing of plaza's form in the front of the church and for organizing other two plazas on the laterals of the building, which should separate the vast space of the existing context in smaller spaces, easy to encompass and which are suitable for the features of the church. Therefore, in this case, the context is shaped by the object placed in its content. By that the church is harmonized with its surrounding buildings which, in the existent situation described

un exemplu, iar fiecare caz are o rezolvare ce ține de particularitățile sale proprii.

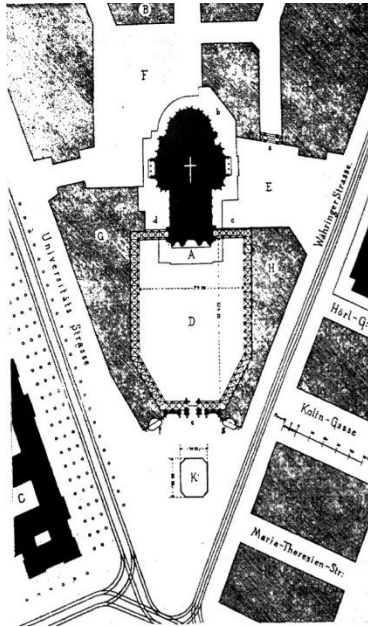

Fig. 1. Modelare inversă a contextului după noul spațiu implantat, propusă de Camillo Sitte, prin construire, în cazul Pieței Bisericii Votive din Viena./

Reverse modeling of the context after the new implanted space, by construction, proposed by Camillo Sitte in the case of the Plaza of the Votive Church from Vienna.

Sursa/Source: Sitte (1945 [1889], p. 96).

Acest proces, care poate fi planificat, apare însă ca o consecință logică în firul dezvoltării spațiale, ca o caracteristică intrinsecă acesteia, ce trebuie înțeleasă. În piețele antice și medievale exista, de altfel, o suprapunere de stiluri, o sedimentare

by Sitte, seem „to strike a different melody” (1945 [1889], 98). This is, of course, an example, and each case has a solving which regards its proper particularities.

Fig. 2. Modalitate de extragere a premiselor noului spațiu construit din context, prin depistarea urmelor în cazul aleilor bătătorite./

Modality of extraction of the new built space's premises from the context, by screening the marks in the case of the treaded alleys.

Sursa/Source: Gehl (2015 [2013], p. 30).

This process, which can be planned, appears however as a logical consequence on the route of the spatial development, as an intrinsic characteristic of it, which needs to be understood. In the ancient and medieval plazas it existed, besides,

spațială continuă și naturală, în care fiecare nouă clădire încerca să se armonizeze cu contextul său, iar mai apoi contextul se modifica în concordanță cu aceasta. Clădirile noi își căutau echilibrul în noul context iar procesul continua și devenea unul ciclic. Un exemplu caracteristic pentru aceasta este Piața San Marco din Veneția, unde „construcțiile care sunt realizate acolo nu aparțin aceluiași moment al istoriei” (Sandu 2007a, 7), dar, „în urma selecției topice”, „a apărut acest ansamblu astăzi unanim recunoscut pentru perenitatea valorii sale” (Sandu 2007a, 7-8). Acest proces și această particularitate a dezvoltării spațiale de a fi dinamică sunt, așadar, naturale. Această trăsătură a procesului este necesară pentru că noile spații trebuie să răspundă noilor cerințe ale societății, iar spațiile vechi, contextul, trebuie și ele să se modeleze după acestea. Iar acest proces nu poate să apară decât printr-un schimb între spațiile noi și cele vechi, un compromis între cele două, nicidecum prin înghețarea sau ignorarea trecutului.

Esență a procesului de regenerare

Desfășurarea aceasta atât de naturală este, de fapt, esența procesului de regenerare urbană. Așa cum explică Alexandru Sandu, o nouă renovare, un nou pietonal sau orice intervenție spațială poate reprezenta „un sâmbure care să crească consistența unei texturi urbane înnoite, atractive și chiar reprezentative, în zonă” (2007b, 88). Acest fapt reprezintă, de fapt, exact procesul invers prin care noul spațiu introdus în context are o influență asupra conținătorului și care constituie, astfel, „un proces de modernizare și de reconsiderare cu mare

an overlay of styles, a continuous and natural spatial sedimentation, in which each new building tried to harmonize itself to its context, and afterwards the context was shaped in accordance to it. New buildings were searching for their equilibrium in the new context and the process was continued and was becoming a cyclical one. A characteristic example for this is Plaza San Marco from Venice, where „the buildings which are realized there do not belong to the same moment of the history” (Sandu 2007a, 7), but, „after the topical selection”, „there appeared this ensemble today unanimously recognized for the perennality of its value” (Sandu 2007a, 7-8). This process and this particularity of the spatial development of being dynamic are, therefore, natural. This trait of the process is necessary because the new constructions should respond to the new requirements of the society, and the old spaces, the context, should also be shaped by them. This process can appear only by an exchange between the new spaces and the old ones, a compromise between those two, nowise by freezing and ignoring the past.

The essence of the process of regeneration

This so natural course is, in fact, the essence of the process of urban regeneration. As Sandu Alexandru explains, a new renovation, a new pedestrian way or any other spatial intervention can represent „the kernel that makes the consistency on a renewed, attractive and even representative urban texture grow, in the zone” (2007b, 88). This deed represents, in fact, the exact reverse process by which the new space introduced in the context has an influence on the container and which constitute, thus, „a process of modernization and of

putere de influențare (...) capabil să antreneze în consecință noi intervenții” (Sandu 2007b, 85), ce alcătuiește mai apoi o „reacție în lanț” (Sandu 2007b, 85). Bineînțeles că influența inversă despre care vorbim nu este în mod obligatoriu o componentă a procesului de regenerare, ci ea poate reprezenta chiar un efect negativ. Acesta apare atunci când spațiile noi implantate produc „transformări generate oarecum colateral, întâmplător” (Sandu 2007b, 85), așadar fără o relaționare a noului obiect cu contextul și fără ca acestea să fie privite în mod sistemic ca un tot. Având în vedere că orice intervenție provoacă o serie de efecte, acestea ar trebui urmărite, așa încât influența totală asupra zonei să nu fie una negativă, ci să privească spre regenerarea urbană, în cazul intervențiilor majore. Acest fapt necesită urmărirea încă de la început a efectelor intervenției din mediile economic, social, financiar, juridic și estetic, considerate holistic, și care, de altfel, trebuie corelate cu premisele pe care spațiul existent le dă și, așadar, cu necesitățile sale. Spre exemplu, acest lucru se poate realiza prin metodele statistice descrise de Sitte (1945 [1889], 86-87), cu privire la numărul și capacitatea anumitor dotări și ce ar putea ele să determine în teritoriu.

În cazul în care noul spațiu realizat se potrivește întru totul contextului său, modificările acestuia nu sunt necesare și, așadar, procesul de regenerare nu va fi declanșat. Dorindu-se efecte pozitive în context însă, noul spațiu trebuie să fie un imbold, care să conducă mai apoi către modificări controlate în teritoriu, pentru armonizare.

reconsideration with a big power of influence (...) capable to bring about in consequence new interventions” (Sandu 2007b, 85) which composes afterwards a “chain reaction” (Sandu 2007b, 85). Of course, the reverse influence that we are talking about is not in a compulsory way a part of the regeneration process, but it can represent even a negative effect. This one appears when the new implanted spaces produce „somehow collaterally, random generated transformations” (Sandu 2007b, 85), therefore without a relationship of the new object with the context and without them being seen in a systemic way as a whole. Considering that any intervention provokes a series of effects, those should be followed, so that the total influence on the zone wouldn't be a negative one, but to regard the urban regeneration, in the case of major interventions. This fact requires the following yet from the beginning of the effects of the intervention from the economic, social, financial, juridical and aesthetic environments, holistic considered, and which, besides, should be correlated with the premises which the existing space gives and, therefore, with its necessities. For example, this can be realized through the statistical methods described by Sitte (1945 [1889], 86-87), regarding the number and the capacity of some endowments and what they could determine in the territory.

In the case in which the new realized space is fitting entirely in its context, modifications in it are not necessary and, therefore, the process of regeneration won't be triggered. However, if we want positive effects in the context, the new space should be an impulse, which should lead afterwards to controlled modifications in territory, through harmonizing.

Astfel, dacă influența și modelarea inverse sunt procese care se produc în mod natural și obligatoriu, aspectul lor pozitiv nu este unul ce apare de la sine, iar aceste efecte asupra contextului trebuie avute în vedere, controlate și stăpânite încă de la proiectarea unui nou spațiu conținut pentru a asigura evitarea unei stări de haos și conturarea coerenței spațiale.

Static depășit prin dialog

Odată cu apariția și avântul curentului modernist, trecutul a fost ignorat, iar dezvoltarea spațială a fost considerată una ce trebuie să fie înghețată, statică. Nevoile oamenilor, văzute prin ochii tehnicismului, erau dominate de cele ce țineau de igienă. Cele spirituale erau o serie de nevoi secundare, chiar desconsiderate. Ținând de știință, nevoile principale, de igienă, biologice, erau așadar strict aceleași, pentru toți oamenii prezentului, dar și ai viitorului, standarde. „O locuință este o mașină de locuit” (Le Corbusier 1989 [1923], 230) în această viziune. Noile spații, fiind realizate după reguli stricte, considerate aplicabile pentru orice persoană din orice timp, devin perfecte, de neschimbat, fără să admită modificări în gândirea modernistă. „Creațiile tehnicii mașiniste sunt organisme care tind spre puritate” (1989 [1923], 231), considera Le Corbusier. Vedem însă că dinamismul este în natura dezvoltării spațiale și că spațiile trebuie să suporte modificări în timp, pentru ca cele noi să se poată armoniza cu cele vechi, fără ca între ele să se construiască o barieră de netrecut. Acest lucru este necesar și pentru armonizarea spațiilor vechi cu contextul social și economic din diferite epoci, care este întotdeauna schimbător. De asemenea, creațiile trecutului nu pot fi șterse, ele având lecții, după cum am arătat în

Thus, if the reverse influence and modelling are processes which are producing in a natural and obligatory way, their positive aspect is not one which is coming by itself, and those effects on the context should be considered, controlled and mastered yet from the design of the new contained space to ensure the avoidance of a chaotic state and the contouring of the spatial coherence.

Static outdated by dialog

With the apparition and the soar of the modernist current, the past was ignored, and the spatial development was considered one which should be frozen, static. The needs of the people, seen by the eyes of technicism, were dominated by the ones referring to hygiene. The spiritual ones were a series of secondary needs, even disregarded. Holding of science, the principle needs, of hygiene, being biological ones, were therefore strictly the same, for all the people of the present, but also of the future, standard ones. „A house is a machine of dwelling” (Le Corbusier 1989 [1923], 230) in this vision. The new houses, being realised after strict rules, considered applicable for every person of any time, become perfect, unchangeable, without admitting modifications in the modernist thinking. “The creations of the machinist technique are organisms which tend to purity” (1989 [1923], 231), considered Le Corbusier. We see however that the dynamism is in the nature of the spatial development and that spaces should support modifications in time, for the new ones to harmonize with the old ones, without constructing an impassable barrier between them. This is also necessary to harmonize the old spaces with the social and economic context from different epochs, which is always changing. Besides, the

cazul lui Sitte (1945 [1889]), folositoare pentru viitor. Este necesar așadar compromisul și „să întâmpinăm favorabil dialogul fără de care arhitectura nu poate exista” (Françoise Choay 1991/2011, 34-35) între vechi și nou.

Concluzii

În această relație ciclică, modul în care un nou spațiu se relaționează cu contextul său, atât privind influențele dinspre conținător către conținut, cât și cele inverse, este așadar o chestiune esențială în vederea rezolvărilor arhitecturale și urbanistice ale unor probleme diferite. Revenirea la situația în care contextul era utilizat în devenirea spațială viitoare pentru realizarea unor amenajări coerente și particulare, după momentul în care spațiul a fost privit drept o entitate statică, lipsită de legături cu trecutul și viitorul, așa cum arată analiza definițiilor și cea istorică, necesită înțelegerea faptului că o nouă intervenție are obligatoriu influențe în teritoriu. Acestea trebuiesc controlate, iar procesul determinării dinspre obiectul nou înspre context se relevă ca fiind baza celui de regenerare urbană (Sandu 2007b, 85). Lipsa previziunii în acest caz nu reprezintă doar irosirea unui potențial de regenerare, ci poate fi chiar de natură distructivă, având efecte negative.

Acest articol și-a propus astfel, dezvoltarea chestiunii ce ține de relația dintre spațiu și contextul său prin prisma necesității de înțelegere a influențelor la nivelul teritoriului a intervențiilor. Pentru aceasta a fost necesară observarea modului în care era privită această relație în diferite perioade

creations of the past cannot be erased, because they have useful lessons for the future, as we have shown in the case of Sitte (1945 [1889]). It is therefore necessary to have a compromise and “to favourably meet the dialog without whom architecture cannot exist” (Françoise Choay 1991/2011, 34-35) between old and new.

Conclusions

In this cyclical relation, the modality in which a new space is relating with its context, regarding the influences from the container to the content, but also the reverse ones, is therefore an essential matter with an eye to the architectural and urban solutions of some different problems. The return to the situation in which the context was used in the future spatial development to realize some coherent and particular arrangements, after the moment in which the space was seen as a static entity, lacking bonds with the past and the future, as the analysis of the definitions and the historical one show, requires the understanding of the fact that a new intervention obligatory has influences in the territory. Those should be controlled, and the process of determination from the new object to the context is revealing as being the base of the one of urban regeneration (Sandu 2007b, 85). The lack of prevision in this case is not just a waste of potential regeneration, but can be even of destructive nature, with negative effects.

This article aimed thus, to develop the matter which regards the relationship between the space and its context in the light of the necessity of understanding the influences of the interventions at the level of the territory. For that it was necessary to observe the modality in which it was this relationship seen in

și o întoarcere în trecut în momentul în care utilizarea relației se realiza în beneficiul dezvoltărilor spațiale coerente (Sitte 1945 [1889]). De asemenea, ne-a fost folositoare și o descriere a metodelor posibile utilizate pentru a susține relația, dar și a implicațiilor pe care aceasta le are prin prisma regenerării urbane.

Dinamismul dezvoltării urbane este așadar necesar spre a fi luat în considerare în cazul oricărei amenajări. Procesul ciclic trebuie avut în vedere și trebuie să poată fi, pe cât posibil, predictibil și planificat, iar acest lucru nu poate fi făcut într-o accepție statică asupra spațiului. În acest context, premisele spațiale existente în context trebuie considerate nu doar prin efectul lor la scară mică, asupra noii amenajări, fie ea promenadă, clădire sau parc, ci și prin efectele pe care la va avea amenajarea la scara teritoriului. Pentru aceasta, extragerea corectă a acestor premise sau necesități spațiale trebuie făcută prin diverse mijloace, precum cele descrise de Sitte (1945 [1889]) sau Gehl (2015 [2013]), iar premisele trebuie considerate atât în armonizarea noului spațiu conținut la conținător, cât și, mai apoi, invers, a conținătorului la conținut, într-un proces ciclic.

În contextul urbanistic din România, unde nu toate așezările urbane și cu atât mai puțin cele rurale urmează o strategie și unde nu există politici de dezvoltare urbană, înțelegerea acestor influențe și urmărirea unor efecte pe termen lung printr-o planificare atentă ce controlează transformările contextului și a conținutului în urma implantării acestuia din urmă sunt esențiale. Instrumentele oferite de cadrul legislativ românesc pentru noile amenajări, PUD și PUZ, care nu necesită pentru

different periods and a return to the past in the moment in which the use of the relation was realised in the benefit of the coherent spatial developments (Sitte 1945 [1889]). A description of the possible methods used to sustain the relationship, as well as one of the implications that it has in the light of urban regeneration was also useful.

The dynamism of urban development is therefore necessary to be taken in consideration in the case of any arrangement. The cyclical process should be taken into account and it should be, as much as possible, predictable and planned, and this fact can't be made in a static acceptance over the space. In this context, the spatial existing premises from the context must be considered not only by their effect on a small scale, on the new arrangement, being a promenade, building or park, but also by the effects which the arrangement will have at the scale of the territory. Because of that, the extraction of these spatial premises or necessities must be correctly made through divers means, like those described by Sitte (1945 [1889]) or Gehl (2015 [2013]), and the premises should be considered in the harmonizing of the new content space at the container, and also, afterwards, in a reverse way, of the container to the content, in a cyclic process.

In the urban context of Romania, where not all the urban settlements and even less so the rural ones follow a strategy and where there are no policies of urban development, the understanding of those influences and the following of some long term effects by a careful planning which controls the transformations of the context and of the content after the implementation of the second one are essential. The instruments offered by the legislative framework for the new arrangements, PUD and PUZ

aprobare un plan de ajustare a proiectelor, atât spațială, cât și socială, etc. În urma analizării și mai ales a anticipării unor efecte ale noilor dezvoltări, împreună cu o serie de PUG-uri expirate și cu lipsa unor strategii urbane, conduc la ignorarea acestui ciclu de transformări. Articolul de față a încercat să explice fenomenul, importanța sa și a oferit o serie de modalități exemplificative în care poate avea loc acesta, pentru a-l face mai bine înțeles în contextul general și mai ales în cel românesc, unde aceste idei nu sunt neapărat noi, însă sunt prea puțin puse în practică. Concluziile își pot găsi aplicabilitatea în realizarea de strategii care să prevadă efecte viitoare ale unor dezvoltări, fie cerute pe viitor de legislație, fie create din propria inițiativă a unor investitori în urma înțelegerii fenomenului, chiar și în contextul unor PUD-uri sau PUZ-uri. Deși fenomenul este strâns legat de regenerarea urbană, trebuie avut în vedere că efectele sale nu sunt aplicabile doar în proiectele care urmăresc procesul de regenerare urbană, ci în toate cazurile unor noi amenajări, iar ignorarea lor produce o dezvoltare haotică.

Pentru viitor, înțelegerea impactului obligatoriu pe care îl are o intervenție asupra teritoriului său înconjurător, precum și modalitățile de observare a condițiilor pe care le pune existentul în dezvoltare, trebuie așadar avute în vedere în fiecare caz de amenajare spațială în parte, privind particularitățile compoziționale și funcționale, dar și economice, sociale, etc., ale zonei în cauză. Pentru aceasta, metodele de analiză enunțate, dar și alte studii ce impun interdisciplinaritate, precum cele din

(Urban Plan of Detail and Zonal Urban Plan), which don't need a plan of spatial or social, etc. adjusting, after the analysis and especially after the anticipation of some effects of the new developments, for approval, together with a series of PUG-s (General Urban Plan) and with the lack of urban strategies, lead to the ignoring of this cycle of transformations. The present article tried to explain the phenomenon, its importance and it offered a series of exemplificative modalities in which it can have place, to make it better understood in the general context and especially in the Romanian one, where these ideas aren't necessarily new, but they are too little put in practice. The conclusions can find their applicability in the realisation of strategies which predict the future effects of some developments, required by the legislation in the future, or created by some investors by their own initiative after the understanding of the phenomenon, even in the context of a PUD or a PUZ. Although the phenomenon is strictly related with urban regeneration, it must be kept in sight that the effects of the phenomenon are not applicable just in projects which chase the process of urban regeneration, but in all the cases of some new arrangements, and the ignoring of them produces a chaotic development.

For the future, the understanding of the obligatory impact which an intervention has on its surrounding territory, as well as the observation modalities of the conditions that the existent puts in the development, must therefore be taken into account in every case of spatial arrangement in part, regarding the compositional and functional particularities, but also the economic and social ones, etc., of the concerned zone. For that, the stated methods of analysis, and also other studies

domeniul antropologiei sau sociologiei, sunt esențiale. Studiile trebuie să arate căile particulare pentru dezvoltarea fiecărui spațiu diferențiat și contextualizat, urmărind un parcurs în timp. Sunt necesare viitoare studii practice și specifice pe diferite zone, utilizând aceste fundamente teoretice, în special pentru spații cu potențial ridicat sau care necesită regenerare urbană, inclusiv în România.

which impose interdisciplinarity, as those from the field of anthropology or sociology, are essential. The studies should show the particular ways for the development of each differentiated and contextualised space, following a route in time. Future practical and specific studies on different zones, using these theoretical fundaments, especially for spaces with high potential or which require urban regeneration are necessary, inclusively in Romania.

Referințe/ References

- Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan - Alexandru Rosetti”, Coteanu, I., Mareș, L., Avram, L., Creța, Z., Gheorghe, C., Gherman, A., ... Tulbure, R. (2009). *Dicționarul explicativ al limbii române (ediția a II-a revizuită și adăugită)*. Editura Univers Enciclopedic.
- Choay, F. (2011). Are orașul nevoie de un prinț pentru a fi frumos? (K. Kovács traducător). În M. Mănescu (Ed.), *Pentru o antropologie a spațiului* (p. 32-35). București: Revista Urbanismul (lucrarea inițială apărută în 2006, republicat din *Libération*, Francezii sub François Mitterand, pp. 42-43, 1991).
- Gehl, J. (2015 [2013]). *Cum se studiază viața urbană* (S. Gogu traducător). București: Igloo Media. (inclusiv imagine).
- Le Corbusier, (1989 [1923]). Spre o arhitectură. În N. Lascu (Ed.), *Funcțiune și formă* (pp. 222–241). Editura Meridiane. (Republicat din *Vers une architecture*, 1923).
- Popa, M. D., Stănculescu, A., Florin-Matei, G., Tudor, A., Zgăvărdici, C., Chiriacescu, R., (1993 - 2009). *Dicționar enciclopedic*. Editura Enciclopedică.
- Sandu, A. (2007a) *Eseuri de urbanism și arhitectură - Vol. I. Sub semnul paradoxurilor*. București. Editura Fundației Arhitext design.
- Sandu, A. (2007b). *Eseuri de urbanism și arhitectură - Vol. II. Sâmburele care face să crească*. București. Editura Fundației Arhitext design.
- Sitte, C., (1945 [1889]). *The Art of Building Cities* (C. T. Stewart traducător). New York: Reinhold Publishing Corporation. (inclusiv imagine).
- Vitruvius Pollio, M. (1964). *Despre arhitectură* (G. M. Cantacuzino, G. Ionescu, T. Costa, traducători). Editura Academiei Republicii Populare Române (data exactă a lucrării inițiale nu este cunoscută).